

I Jeannette Ehlers video 'Black Magic in the White House' danser en usynlig skygge rundt i statsministerboligen Marienborg, der blev bygget med midler fra trekantshandlen.
Foto: Nikolaj Recke/Jeannette Ehlers

Kolonierne spørger i kunsten

Er historien om Danmark som kolonimagt et overstået kapitel, som vi kan kigge bagklogt tilbage på, eller er den filtret ind i det moderne liv? Den seværdige udstilling 'Kolonihistorier – magt og afmagt' tilbyder ikke et entydigt svar, men lægger med flotte værker op til debat om historien og dens konsekvenser

Af Anna Vestergaard Jørgensen

Det er næppe gået nogens næse forbi, at det i år er 100 år siden, at Danmark solgte øerne St. Jan, St. Croix og St. Thomas til USA. Det når nok aldrig samme højder for opmærksomhed som H.C. Andersen-året i 2005, men bevares – det er heller ikke en lige så hyggelig historie som den om den verdenskendte digter fra Odense.

Mange museer har brugt 100-året til en institutionel selvransagelse. Både mastodonter som Det Kongelige Bibliotek og Statens Museum for Kunst og mindre steder som Øregård Museum har grebet i egen samling for at få kolonihistorierne frem i lyset.

På Gl. Holtegaard har man for nyligt åbnet den meget ambitiøse

udstilling *Kolonihistorier – magt og afmagt*, der både favner en historisk udstilling i udstillingen samt relevante og vekommende værker af syv kunstnere fra ind- og udland – heraf flere, der er kommissioneret særligt til Gl. Holtegaard.

Som kunsthall har Gl. Holtegaard ikke en samling, men stedet har stadig meget konkrete bånd til den danske kolonitid og transatlantiske slavehandel, for midlerne til at opføre bygningerne i 1756-57 kommer herfra.

Magt og magtmisbrug

Kolonitiden er bestemt ikke noget, der har været en del af den danske selvfortælling, selvom det er en historie, der har omfattet Grønland, St. Thomas, St. Jan og St. Croix, Nicobarerne, handelsstationerne Tranquebar og Serampore i Indien og han-

delsforterne i Vestafrika. Læg dertil, alt efter hvordan man definerer en koloni, også Island og Færøerne. Det er en mørk side af fortællingen om det moderne Danmark, der ofte er blevet fortængt.

Gl. Holtegaard lader ikke de besøgende glemme denne mørke side, for man kommer ikke ind til samtidskunstværkerne – det egentlig interessante på udstillingen – først end man er gået igennem en mere traditionel gennemgang af forholdet mellem Danmark og Dansk Vestindien frem til salget i 1917.

I et kongeblåt rum hænger malejer fra De Vestindiske Øer af blandt andre Hugo Larsen og Fritz Melbye sammen med postkort fra øerne og tegneren Harry Nielsens karikerede fremstilling af afstemningen om salget til USA. Fra højttalere lyder fire

forskellige historier om handel, magt og hverdagsliv på øerne. Et virvar af billeder og lyde, der understreger rummets funktion som et resumé af historien. Fortalt i en objektiv tone og med fokus på danskernes magt og magtmisbrug over for de slavegjorte afrikanere og beboerne i Dansk Vestindien.

Syv udfordringer

I *Kolonihistorier* har man på Gl. Holtegaard brutt med den traditionelle lineære gang mellem udstillingsrummene ved at lade det historiske minimuseum udgøre midten af udstillingen, hvorfra man kan bevæge sig i to forskellige retninger for at opleve udstillingens samtidskunstværker. Her finder man værker af danske Jeannette Ehlers, John Körner og Joachim Koester, hollandske

Patricia Kaersenhout, caribiske La Vaughn Belle, kenyanske Wangechi Mutu og engelske Yinka Shonibare.

Det er først de senere år, at samtidskunstnere er begyndt arbejde med den koloniale fortid, og Gl. Holtegaards udstilling giver et godt overblik over nogle af de væsentligste aktører. Som sådan er udstillingen også et af de første, spæde forsøg på at arbejde kuratorisk og kunstnerisk med den mørke historie om Vestindien i en dansk kontekst.

Og det er syv meget forskellige tilgange, man finder i udstillingen. Fra Belles vægrelief, der genskaber et motiv fra St. Thomas, der oprindeligt blev brugt på et dessertstel fra Den Kgl. Porcelænsfabrik, men som nu er forstorret op på bemalede paptallerkner – enkelt, fint og ikke helt uden underfundig humor – til

Mutus videoinstallation »The End of Carrying All«, hvor en kvinde kommer bærende på en kurv, der gennem gåturen bliver fyldt med stadig flere og større ting. Historien kan være tung at slæbe på.

Tager man i betragtning, hvor konkret de fleste af udstillingens samtidskunstnere arbejder med historien, kan det måske undre, at man på Gl. Holtegaard har valgt at lave den historiske introduktion til kolonitiden. Samtidskunstværkerne insisterer netop på, at historien ikke er overstået, men at vi stadig er helt viklet ind i den. Smurt ind i blod og sukker, som Kaersenhouts alvorlige og tillukkede gipsmasker, der ligger spredt ud over gulvet i et af udstillingsrummene. For sukrets luksuriøsitet kom ikke til Europa uden misbrug af menneskeliv. Eller

„

Samtidskunst-værkerne insisterer netop på, at historien ikke er overstået, men at vi stadig er helt viklet ind i den. Smurt ind i blod og sukker

som i Ehlers video »Black Magic in the White House«, hvor kunstneren danser som en usynlig skygge rundt i statsministerboligen Marienborg, der ligesom Gl. Holtegaard blev bygget med midler fra trekantshandlen.

Som sådan står udstillingens introduktionsrum, dens 'dengang', i en uforløst spænding til samtidskunstværkernes insisteren på, at 'dengang er også en del af vores nu'. Er vi blevet klogere? Kan vi se tilbage på de fulde konsekvenser af kolonitid og slavehandel?

Med denne indre kamp om (koloni)historien i udstillingen selv er der lagt op til debat, og det er da netop også, hvad Gl. Holtegaard ønsker med udstillingen. Derfor afholder de også et større debatarrangement i september om undskyldninger, historieredigering, traume og identitet.

En debat, der ud over kunstnere og kunsthistorikere også inviterer politikere, historikere, journalister med flere indenfor. For de, der allerede er velbevandrede i koloniudstillingerne vil det, foruden de interessante, nyproducerede værker, være i oplægget til debat, at udstillingen viser sine største kvaliteter. Om man så er enig i tilgangen til historien eller ej.

Mange stærke værker

Er man endnu en novice, så er det en oplagt mulighed for at få indblik i centrale æstetiske praksisser på området.

Uanset hvad er det en flot produceret udstilling med mange stærke værker, der bør ses. Den danske kolonihistorie og slavehandel er ikke et tema, der er uddebatteret og over-

stået med en enkelt debatweekend, udstilling eller jubilæumsår, og det bliver spændende at se, hvor de kunstneriske og kuratoriske praksisser – og debatten omkring dem – bevæger sig hen fremover.

kultur@information.dk

'Kolonihistorier – magt og afmagt' vises på Gl. Holtegaard frem til d. 30. december 2017.

Debatarrangement d. 16.-17. september, begge dage 12-14.20